

Hoasin käytänteitä reilumman rakennusalan saavuttamiseksi

Näemme, että reiluus ei synny sattumalta, vaan tilaajalla on merkittävä rooli sen mahdollistamisessa ja varmistamisessa. Tilaaja päättää, millaisia vaatimuksia hankkeille asetetaan, miten niiden toteutumista seurataan ja millaista toimintakulttuuria työmailla rakennetaan.

Meillä hyväksi havaittuja käytäntöjä ovat esimerkiksi vastuullisuutta tukevat sopimuskirjaukset, joilla asetetaan työmaille yhteiset pelisäännöt jo hankinnan yhteydessä. [Olemme julkaisseet sopimuskirjauksemme avoimesti myös muiden hyödynnettäväksi.](#)

Urakkaohjelman kirjaukset -dokumentti sisältää:

- * Aliurakointi ja ketjutuksen hallinta
- * Ulkomainen työvoima ja työnteko-oikeus
- * Työmaan läpinäkyvyys ja henkilöhallinta
- * Palkkaus, työehdot ja hyväksikäytön torjunta
- * Pakotteet, korruption torjunta ja vastuullinen hankinta
- * Eettinen vastuu ja maineriskien hallinta
- * Työturvallisuus ja vakuuttaminen
- * Työssäoppijoiden palkkaaminen
- * Tiedostava työmaa -konseptin käyttö

Työntekijöiden hyvinvoinnin ja reilun työelämän varmistamisessa käytämme kaikilla työmaillamme kehittämäämme [Tiedostava työmaa -konseptia](#). Sen avulla saamme säännöllisesti yhteismitallista tietoa työmaiden tilanteesta ja siitä, miten työntekijät kokevat esimerkiksi turvallisuuden, työilmapiirin ja työhyvinvoinnin. Tulosten perusteella pystymme myös puuttumaan havaittuihin epäkohtiin yhdessä pääurakoitsijan kanssa.

Konseptin keskipisteessä ovat työmaiden kaikki työntekijät, riippumatta siitä, minkä yrityksen palveluksessa he ovat. Säännöllisillä kyselyillä mitataan työmaan toimivuutta ja työntekijöiden hyvinvointia, sekä kannustetaan työntekijöitä kertomaan kokemuksistaan, mielipiteistään ja kehitysehdotuksistaan. Tällöin kaikilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin ja vaikuttaa koko työmaan toimivuuteen! Kyselyiden tulokset käydään läpi kaikkien työmaalla työskentelevien kanssa, tulokset ovat myös työmaalla nähtävillä tilannekuvan muodossa. Mahdolliset kyselyistä nousseet kehitystarpeet ja niihin liittyvät toimenpiteet suunnitellaan saatujen vastausten perusteella, yhdessä työmaan urakoitsijoiden kanssa.

Työmailla on lisäksi tilaajan toimesta käytössä jatkuvasti ilmoituskanava (whistleblow), jossa perustellusta syystä ja vilpittömin tarkoituksin voi ilmoittaa joko anonyymisti tai omalla nimellä mahdollisista työmaan vakavista rikkeistä tai epäkohdista. Ilmoituskanavan kautta on tarkoitus ottaa vastaan ilmoituksia lainvastaisesta toiminnasta ja väärinkäytöksistä. Lisäksi järjestämme työmaiden johdolle ja omalle henkilöstöllemme koulutuksia yhdessä pääurakoitsijoiden kanssa. Hyödynnämme kouluttajina alan johtavia asiantuntijoita, jotka tuntevat ajankohtaiset ilmiöt, kuten kansainväliseen työvoimaan, työperäiseen hyväksikäyttöön ja harmaaseen talouteen liittyvät riskit ja niiden ennaltaehkäisyn. Näin varmistamme, että osaaminen pysyy ajan tasalla ja että mahdollisiin ongelmiin osataan puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tiedostava työmaa -konsepti on lähtenyt leviämään vauhdilla alalla, ja olemme antaneet sen ilmaiseksi kaikkien halukkaiden käyttöön. Haluamme, että hyväksi havaitut käytännöt leviävät mahdollisimman laajasti koko alalle, joten olemme päättäneet siirtää Tiedostava työmaa -konseptin hallinnoinnin KIRAHubille. Näin konsepti laajenee koko KIRA-alan yhteiseksi vastuullisuusmalliksi ja yhä useamman rakennushankkeen hyödynnettäväksi. [Lue lisää aiheesta.](#)

Yhteenvetoa: Vinkkejä reilumpaan ja tasa-arvoisempaan rakennusalaan

1. Tunnista tilaajan vaikutusmahdollisuus

Rakennushankkeissa tilaajalla on merkittävä rooli. Reilu kilpailu syntyy vastuullisten yritysten välillä, joten tilaajan tulee varmistaa, että kumppanit sitoutuvat samoihin pelisääntöihin.

2. Tee vastuullisuudesta osa sopimuksia

Kirjaa vastuullisuusvaatimukset selkeästi urakka-asiakirjoihin ja käy ne läpi yhdessä kumppaneiden kanssa. Selkeät odotukset ehkäisevät ongelmia ja varmistavat yhdenmukaiset toimintatavat. [Tutustu esimerkkiin vastuullisuuskirjauksista.](#)

3. Varmista, että vaatimukset toteutuvat käytännössä

Pelkät sopimukset eivät riitä. Luo toimintamalli, jolla työmailla seurataan ja todennetaan esimerkiksi työoikeuksiin, työvoimaan ja työehtoihin liittyvien vaatimusten toteutumista koko hankkeen ajan. Meillä on selkeät ohjeet yritysten tilaajavastuu- ja vastuullisuustietojen ennakkotarkastukseen sekä työmaalla työskentelevien henkilöiden tietojen, kuten lähetettyjen työntekijöiden tai kolmansista maista tulevien työntekijöiden työskentelyyn

liittyvien selvitysten tarkastamiseen.

4. Huolehdi työntekijöiden hyvinvoinnista

Hyvinvoiva työntekijä tekee turvallisempaa ja laadukkaampaa työtä. Meillä kaikilla työmailla on käytössä Hoasin kehittämä Tiedostava työmaa -konsepti, jota toteutamme aktiivisesti yhdessä pääurakoitsijan kanssa. Konsepti antaa työntekijöille mahdollisuuden kertoa kokemuksistaan ja auttaa puuttumaan epäkohtiin nopeasti.

[Lue lisää Tiedostava työmaa -konseptista](#)

5. Kehitä osaamista yhdessä asiantuntijoiden kanssa

Hyödynnä alan parasta asiantuntemusta. Olemme kouluttaneet omaa henkilöstöämme esimerkiksi työperäisen hyväksikäytön, kansainvälisen työvoiman ja harmaan talouden tunnistamiseen yhdessä. Rakennusliiton asiantuntijoiden sekä HEUNI asiantuntijoiden kanssa.

6. Tee yhteistyötä ja jaa hyväksi havaittuja käytäntöjä

Rakennusalan haasteita ei ratkaista yksin. Teemme aktiivista yhteistyötä esimerkiksi Raklin ja muiden rakennuttajien kanssa sekä jaamme avoimesti toimiviksi todettuja käytäntöjä. Kun opimme yhdessä, samoja ratkaisuja ei tarvitse keksiä uudelleen ja kehittämiseen käytetyt resurssit voidaan hyödyntää tehokkaammin.